

Kácení a ořez dřevin

Právní úprava ochrany dřevin je řešena zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu č. 395/1992 Sb. Podle zákona jsou dřeviny rostoucí mimo les chráněny před poškozováním a ničením a péče o ně je povinností vlastníků. Zákon dále vymezuje jediný dovolený způsob ničení dřevin, kterým je kácení, a stanovuje pro něj podmínky. Prováděcí vyhláška blíže specifikuje pojmy poškození a ničení dřevin a uvádí, které dřeviny lze kácet bez povolení. Dále jsou zde uvedeny náležitosti žádosti o povolení kácení. Poslední novela této vyhlášky začala platit dne 1. listopadu 2014, kdy došlo ke změně některých podmínek pro kácení stromů a úpravě dříve sporné definice zahrady, která se nově řídí katastrem nemovitostí.

Aktuálně lze zcela bez povolení kácet všechny dřeviny, které nejsou součástí významného krajinného prvku nebo stromořadí a mají ve výšce 130 cm nad zemí obvod kmene menší než 80 cm. O povolení kácení nemusí žádat ani majitel ovocných dřevin, které rostou na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí, konkrétně na druhu pozemku zahrada, zastavěná plocha a nádvoří nebo ostatní plocha se způsobem využití pozemku zeleň. Do této kategorie spadají i dřeviny v zahrádkářských koloniích a u rekreačních objektů.

Naopak ostatní dřeviny, tj. především vzrostlé dřeviny na jiných typech pozemků a vzrostlé neovocné dřeviny v zahradách, lze kácet pouze na základě vydaného rozhodnutí o povolení kácení, stejně jako souvislé keřové porosty o ploše větší než 40m². O povolení pokácet takové dřeviny je zapotřebí žádat u orgánu ochrany přírody, kterým je obecní či městský úřad. Správní úkon není nijak zpoplatněn. Správní orgán má na rozhodnutí lhůtu 30 dnů.

Období vegetačního klidu

Přesné datum vegetačního klidu dřevin není právními předpisy stanoveno a ani stanovit nelze, vyhláška pouze říká, že jde o období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny. **V praxi se povoluje kácení nejčastěji od 1. listopadu do 31. března.** Každý druh dřeviny dosahuje vegetace v jiné době a rovněž je nutné počítat s výkyvy počasí. Podle toho jsou také obsazena ptačí hnízda. Je však doporučováno i z toho důvodu, že v té době nehnízdí ve větvích či v dutinách stromů ptáci, kteří jsou rovněž obecně chráněni. Zákaz úmyslného vyrušování ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat a poškozování nebo ničení jejich hnízd vychází ze směrnice EU a je zakotven v zákoně o ochraně přírody a krajiny.

V případech, kdy je třeba povolení ke kácení, žádost podává vždy vlastník pozemku, na kterém dřeviny rostou. V rozhodnutí o povolení kácení by se správní úřad měl vypořádat s otázkami posouzení závažného důvodu kácení, měl by vyhodnotit funkční a estetický

význam dřevin. Orgán ochrany přírody v tomto rozhodnutí též může uložit žadateli provést přiměřenou náhradní výsadbu jako kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin (současně může uložit následnou péči o tyto dřeviny po nezbytně nutnou dobu, max. na 5 let).

Často kladené dotazy

Je možné bez povolení pokácet památný strom?

Ne, pokácet nebo jakkoliv poškodit památný strom je zakázáno zákonem o ochraně přírody a krajiny, výjimku z tohoto zákazu může povolit orgán ochrany přírody jen ve veřejném zájmu. To platí i pro řešení případného havarijního stavu dřeviny, který závažným způsobem ohrožuje zdraví či bezpečnost.

Je možné kácet dřeviny ve vegetačním období?

Kácet v době vegetace není zakázáno, nicméně kácením stromů mohou být dotčeny i jiné zájmy chráněné tímto zákonem, např. ochrana ptáků (zákonem je zakázáno úmyslně poškozovat nebo ničit hnízda ptáků, vyrušovat ptáky zejména během rozmnožování a odchovu mláďat) nebo ochrany zvláště chráněných druhů, resp. jejich biotopů.

Administrativní postup v případě kácení suchého stromu – postupuje se stejně, jako v případě stromu živého.

Mohou nastat tyto možnosti

- Suchý strom svým stavem zjevně a bezprostředně ohrožuje zdraví, život či hrozí škoda značného rozsahu – postupuje se podle § 8 odst. 4 ZOPK – povolení ke kácení není třeba, ten, kdo za těchto podmínek kácení provede, je povinen toto oznámit orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení. Náležitosti tohoto oznámení jsou uvedeny v prováděcí vyhlášce k ZOPK (označení katastrálního území a parcely, stručný popis umístění dřevin, situační nákres, doložení vlastnického práva k příslušným pozemkům, specifikace dřevin (druh, rod, jejich počet a obvod ve výšce 130 cm nad zemí), zdůvodnění oznámení a doložení skutečností, že byly splněny podmínky pro tento postup – např. fotodokumentace apod.
- Suchý strom svým stavem zjevně a bezprostředně neohrožuje zdraví, život či nehrozí škoda značného rozsahu a strom není napaden žádnou chorobou, která by se mohla rozšířit na stromy další – uplatní se postup podle § 8 odst. 1 resp. § 8 odst. 3 ZOPK (povolení ke kácení je třeba v závislosti na velikosti dřeviny – obvod více než 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí)

- Suchý strom bude nahrazen novým stromem – lze postupovat podle § 8 odst. 2 ZOPK – tzv. obnova porostu – povolení není třeba, kácení musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat. Oznámení musí mít náležitosti viz výše.
- Suchý strom je napaden chorobou, která se může šířit na další stromy – lze uplatnit § 8 odst. 2 - tzv. zdravotní důvody - povolení není třeba, kácení musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat. Oznámení musí mít náležitosti viz výše.